

Визначені слабкі сторони та загрози розвитку соціального підприємництва встановлюють напрямки майбутніх досліджень, результатами яких має бути розроблення рекомендацій щодо шляхів їх подолання, а також щодо державної та регіональної політики підтримки соціального підприємництва.

Список використаних джерел

1. Галушка З. І. Феномен соціального підприємництва: поняття та перспективи розвитку в Україні. *Вісн. Київ. націон. ун-ту ім. Т. Шевченка. Економіка*. 2013. №148. С. 15-17. URL: <http://bulletin-econom.univ.kiev.ua/archives/2704> (дата звернення: 20.04.2020).

2. Волкова М. В., Шевченко В. С Роль соціального підприємництва у забезпеченні сталого розвитку України. *Соціальна економіка*. 2016. № 1. Том 51. С. 25-29. URL: <https://periodicals.karazin.ua/soceconom/issue/view/482> (дата звернення: 20.04.2020).

3. Наумова М. Перспективи і проблеми розвитку соціального підприємництва в Україні. *Вісн. Київ. націон. ун-ту ім. Т. Шевченка. Економіка*. 2016. №8 (185). С. 13-22. URL: <http://bulletin-econom.univ.kiev.ua/archives/7892>. (дата звернення: 20.04.2020).

УДК 336.74

СТРУКТУРА ГРОШОВОЇ МАСИ В УКРАЇНІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Мацьків Р. Т., Жовнір-Соколовська Ф. Г.

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
e-mail: uv@nung.edu.ua

В сучасних умовах господарювання регулювання грошового обігу є одним із найважливіших важелів впливу на економічну систему країни. Грошова система країни за своїми властивостями є багатофункціональною, тому забезпечує безперервність грошового обороту. Необхідною умовою ефективного функціонування грошової системи в державі є її незалежність та здатність протистояти зовнішнім впливам. Сучасні тенденції економічного розвитку сконцентровані на трансформаційних процесах, що яскраво проявилися у радикальних змінах ситуації в банківській, грошовій та платіжній системах. Найбільш глибоким індикатором реформування монетарної сфери України виступає стан трансформації її грошового ринку. Використання потенційних можливостей грошового ринку є передумовою фінансово-економічної стабілізації та стабільності країни на макроекономічному рівні.

Кризові явища в економіці країни можуть поглиблюватись також через відсутність чіткої взаємодії між державою, ринком і населенням. Також

однією із важливих проблем є недовіра громадян до фінансових установ. В сучасних умовах спостерігається загострення проблеми менеджменту і нагляду. Тому трансформаційні процеси фінансової системи повинні відбуватись відповідно до визначених тенденцій розвитку грошового ринку, які мають бути спрямовані на стабілізацію або ж покращення функціонування цього типу ринку.

Гроші виконують свої функції забезпечуючи економічні процеси. Історично саме розвиток грошового механізму поступово сприяв нагромадженню капіталів і здійсненню інвестицій, які забезпечують процес розширеного відтворення. Але, якщо пропозиція грошей здійснюється у суспільстві безконтрольно, то вона може порушити стан економіки і призвести до непередбачуваних наслідків [1].

Відповідно, актуальність дослідження визначає встановлення стану організації та безперервного розвитку безготівкових розрахунків, як однієї із найважливіших передумов трансформації економіки держави, яка прагне до сталого розвитку. В контексті викладеного вище, з нашої точки зору, доцільно провести статистичне оцінювання структури грошової маси в Україні задля виявлення можливих шляхів підвищення ефективності функціонування грошової системи.

Грошова маса є одним із кількісних показників, що характеризують стан грошового обігу. Її величина, обсяг та структура мають значний вплив на економічний розвиток держави. Грошова маса формується в сучасній економіці на основі грошової бази і кількісно вимірюється грошовими агрегатами. В Україні протягом останніх років спостерігається тенденція до зростання показників грошової маси.

Аналіз динаміки структури грошової маси України за останні 3 роки (рис. 1) свідчить, що частка готівкової маси коливається в межах 25,33% – 28,64%. Слід також зазначити, що зростає не тільки обсяг грошової маси, а й обсяг готівки в грошовому обігу країни.

Це демонструє підвищення рівня монетизації, що стає однією з причин посилення інфляційних процесів та призводить до дисбалансу в економіці країни. Вирішення цієї проблеми може відбуватися шляхом виведення безготівкових розрахунків на новий рівень. Ефективне реформування механізму здійснення безготівкових розрахунків доцільно почати саме із вдосконалення його використання суб'єктами господарювання. З точки зору багатьох фінансових експертів перехід до безготівково грошового обігу є основою формування прозорої фінансової системи держави, зменшення рівня тінізації економіки, що, своєю чергою, має призвести до збільшення обсягів надходжень до державного та місцевих бюджетів України [2].

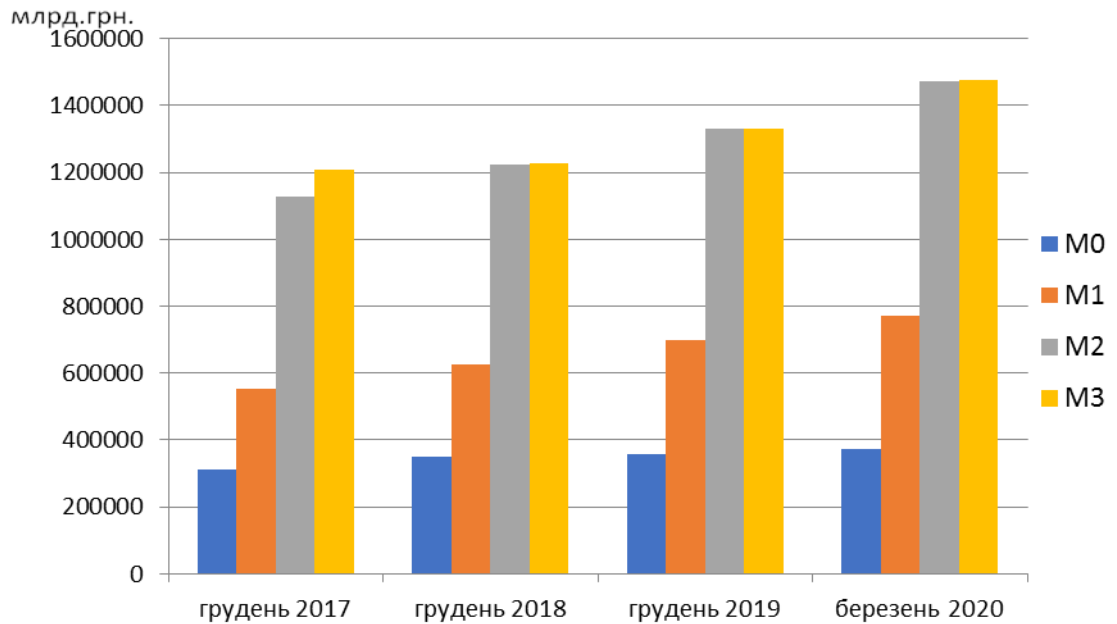

Рис. 1 Обсяг грошової маси в Україні*

*складено за даними [4]

Першою відчутною перевагою реформування механізму здійснення безготівкових розрахунків стане підвищення ліквідності банківської системи завдяки зростанню ресурсних можливостей банку через збільшення частки безготівкових розрахунків. Однак, перешкодами для реформування готівкового та безготівкового обігу є такі фактори [3]: високий рівень тінізації економіки, велика кількість неконтрольованих стихійних ринків, нестабільність депозитного та валютного ринків, внаслідок чого періодично спостерігається вилучення вкладниками депозитів, оскільки населення надає перевагу заощадженням у готівці, низький рівень доходів населення, нерозвиненість фінансових ринків, незначна частка безготівкових форм розрахунків населення, економічна та політична нестабільність, девальваційні та інфляційні очікування, наявність ризиків при використанні безготівкових форм розрахунків, обмеженість використання безготівкових форм розрахунків у сільській місцевості та інші.

Динаміка грошової маси та грошових агрегатів M_0 , M_1 , M_2 і M_3 представлено на рисунку 2, який, відповідно, демонструє позитивну тенденцію до скорочення частки M_0 у загальному обсягу грошової маси.

Політика НБУ, спрямована на зниження інфляційних процесів, посприяла тому, що грошова база за всіма агрегатами також мала тенденцію до зростання. Попри те, що протягом періоду, який досліджувався, спостерігається приріст за всіма показниками – агрегатами грошової маси (рис. 1), її структура залишається неоптимальною. Вирішення цієї проблеми сприятиме підвищенню ефективності грошово-кредитної політики. Грошове агрегування дає можливість визначити особливості розвитку та функціонування грошової системи України. Однією з особливостей грошової

системи України, за наявними даними, є висока питома вага готівки і виокремлення грошового агрегату M_0 . Важливо відзначити, що грошові агрегати M_2 та M_3 майже однакові як за своїм обсягом так і за темпами зміни протягом всього досліджуваного періоду. Вони виконують більше функцію заощадження, однак видно, що економічні суб'єкти віддають перевагу короткостроковим та невеликим вкладам. Це доводить низький рівень довіри до банківських установ та знижує їхню інвестиційну спроможність.

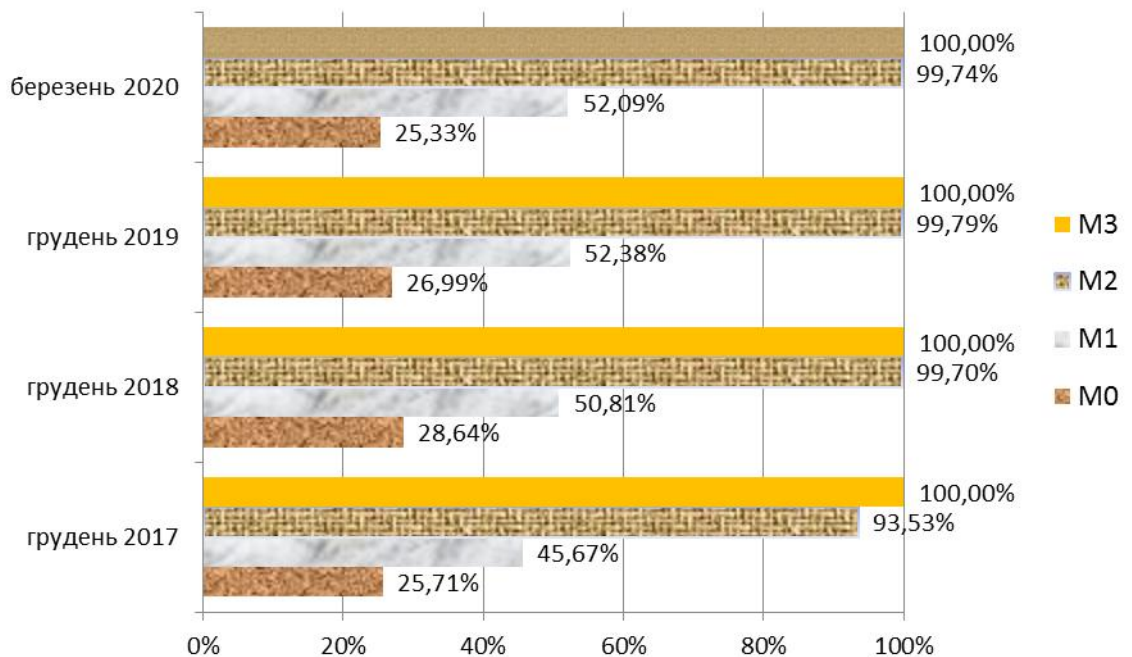

Рис. 2 Структура грошової маси в Україні*

*складено за даними [4]

Отже, формування оптимальної схеми і конкретних механізмів регулювання грошової маси в обігу є сьогодні надзвичайно актуальним. Необхідно ефективно використовувати ринкові монетарні інструменти, які мають сприяти підтримці виробничих інвестицій та поновленню обігових коштів підприємств.

Список використаних джерел

1. Гриценко А. А. Цифровий розвиток: структура, капіталізація та соціалізація. *Економічна теорія*. 2018. № 4. С.5–20.
2. Дащенко О.В. Готівковий обіг в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pprbsu/2010_29/10_29_12.pdf (дата звернення: 15.04.2020).
3. Ігнатова О.М. Статистичний аналіз готівкового обігу в Україні та його вплив на вартість національної грошової одиниці. *Економіка та держава*. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/6_2013/17.pdf (дата звернення: 15.04.2020).

4. Обсяг грошової маси в Україні. URL: <https://take-profit.org/statistics/money-supply-m1/ukraine/> (дата звернення: 15.04.2020).

УДК:332.1:330

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ В УКРАЇНІ

Пачків Н. В.

*Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
e-mail: npachkiv@ukr.net*

Розвиток економіки країни напряму пов'язаний із тенденціями впровадження інновацій. Адже країна, яка займає лідируючі позиції по впровадженню інновацій займає лідируючі позиції в економіці. Ефективна інноваційна діяльність дає переваги для побудови ефективної економіки держави.

Інновації - новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери [1]. Для того, щоб краще зрозуміти як здійснюється фінансування інновацій в Україні я хочу розглянути розподіл фінансування внутрішніх витрат на НДР за джерелами фінансування у 2018 р. (рис. 1).

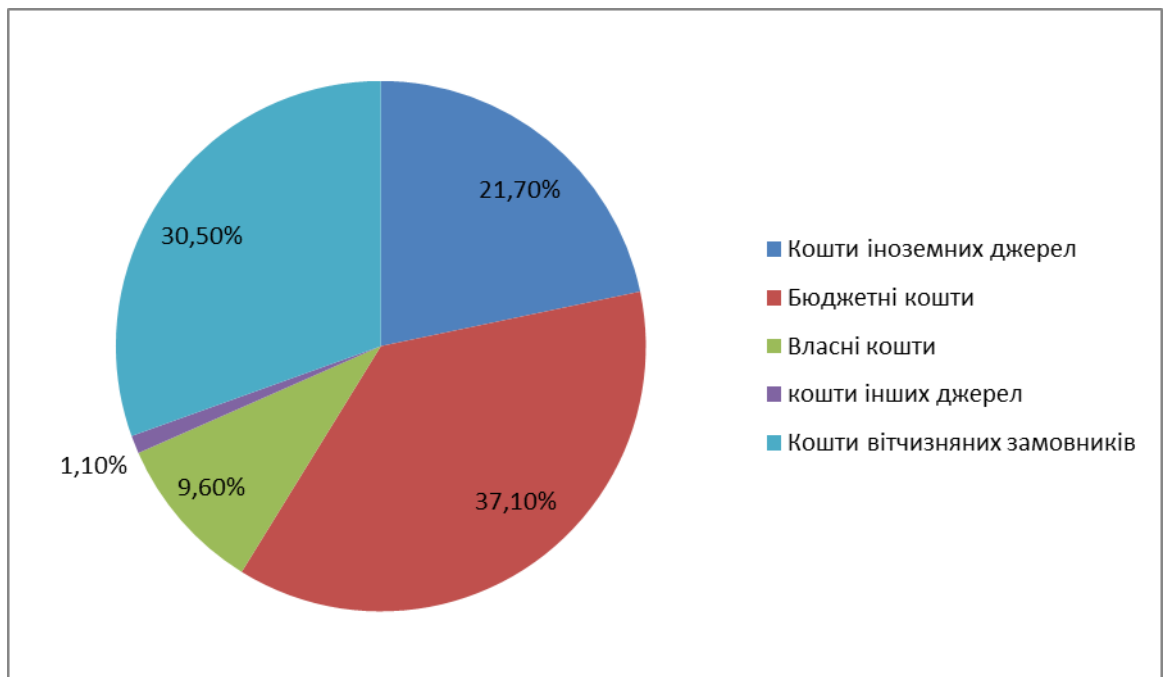

Рис.1 - Розподіл фінансування внутрішніх витрат на НДР за джерелами фінансування у 2018 році

Джерело: побудовано автором на основі [2]